

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/336145499>

КРЕЙДОВІ ТА ПАЛЕОГЕНОВІ НАУТИЛІДИ У ФОНДАХ ГЕОЛОГІЧНОГО МУЗЕЮ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Conference Paper · September 2019

CITATIONS

0

READS

35

2 authors, including:

Vitaliy Dernov

National Academy of Sciences of Ukraine

30 PUBLICATIONS 4 CITATIONS

SEE PROFILE

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ, РЕКРЕАЦІЇ І ТУРИЗМУ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ
ТУРИСТІВ"**

НОВІТНІ ПРОБЛЕМИ ГЕОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**пам'яті В.П.Макридіна і присвячена 100-річчю з дня
народження І.М. Ремізова**

**м. Харків
26-27 квітня 2018 р.**

УДК 55 (063)
ББК 26.3я431
Н 73

Редакційна колегія: В.А. Пересадько, д.геогр.н., проф.(голова редакційної колегії), **А.В. Матвєєв**, к.геол.н, доц. (заступник голови редакційної колегії), **І.В. Височанський**, д.геол-мін.н, проф., **А.І. Лур'є**, д.геол-мін.н, проф., **І.М. Фик**, д.т.н., проф., **С.В. Горайнов**, к.геол-мін.н., доц., **В.Г. Космачов**, к.геол-мін.н., доц., **А.В. Матвєєв**, к.геол.н, доц., **Е.С. Тхоржевський**, к.геол-мін.н., доц., **М.С. Кузько**, **І.М. Самчук**, **І.В. Колосова**.

Затверджено до друку рішенням Вченої Ради факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна (протокол №7 від 16.04.2018).

Н 73 Новітні проблеми геології. Матеріали науково-практичної конференції пам'яті В.П. Макридіна (м.Харків, 26-27 квітня 2018р. / гол.ред.колегії В.А. Пересадько – Х.:Видавництво Іванченка І.С., 2018. - 163 с.

УДК 55 (063)
ББК 26.3я431

Публікації пройшли внутрішнє рецензування. Тексти представлено в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також за добір та точність наведених відомостей.

Адреса редакційної колегії: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, майдан Свободи, 4, м.Харків, 61022, к.6-65, тел. 8 (057) 707- 55-65, e-mail: makridin@ukr.net.

© Харківський національний
університет імені В.Н.Каразіна

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

Космачов В.Г., Космачова М.В. ВНЕСОК І.М. РЕМІЗОВА В ДОСЛІДЖЕННЯ ЧЕТВЕРТИННОГО ВУЛКАНІЧНОГО ПОПЕЛУ СХІДНОЇ УКРАЇНИ	12
---	----

СЕКЦІЯ 1: ПАЛЕОНТОЛОГІЯ, СТРАТИГРАФІЯ, ПАЛЕОГЕОГРАФІЯ

Бугаєнко О.С. СЕНОМАНСЬКІ ГУБКИ (SPONGIA) ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ОКРАЇН ДОНБАСУ	16
Вернигорова Ю.В. ВОПРОСИ НОМЕНКЛАТУРЫ ПРИ МОДЕРНИЗАЦИИ СТРАТИГРАФИЧЕСКИХ СХЕМ НЕОГЕНОВИХ ОТЛОЖЕНИЙ ЮЖНОЙ УКРАИНЫ	18
Дернов В.С., Удовиченко М.І. КРЕЙДОВІ ТА ПАЛЕОГЕНОВІ НАУТИЛІДИ У ФОНДАХ ГЕОЛОГІЧНОГО МУЗЕЮ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА	21
Доротяк Ю.Б. ПРИМЕЖОВІ ВІДКЛАДИ ВЕРХНЬОГО ВІДДІЛУ ЮРСЬКОЇ ТА НИЖНЬОГО ВІДДІЛУ КРЕЙДОВОЇ СИСТЕМИ ГІРСЬКОГО КРИМУ	24
Іванченко К.В. ПРО ВІК НИЖНЬОЇ ЧАСТИНИ ОВРУЦЬКОЇ СЕРІЇ	26
Курепа Я.С. РЕВІЗІЯ ДВОСТУЛКОВИХ МОЛЮСКІВ З КОЛЕКЦІЇ САВЧИНСЬКОЇ О.В. (ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ)	29
Огар В.В. ПРО ДЕЯКІ РАННЬОКАМ'ЯНОВУГІЛЬНІ ВИДИ РОДУ SYRINGOPORA GOLDFUS, 1826 (TABULATA)	31
Ольштинская О.П., Рябоконт Т.С., Стадниченко С.Н., Шехунова С.Б. ПАМ'ЯТНИК СЕВЕРОУКРАЇНСЬКОГО ПАЛЕОГЕНА – «РАЗРЕЗ А.В. ГУРОВА» г. ХАРЬКОВА И ЕГО ОКРЕСНОСТЕЙ	34
Попова Л.В. РАННЬОПЛЕЙСТОЦЕНОВІ ХОВРАХИ МІСЦЕЗНАХОДЖЕНЬ КАМІУ (ПОЛЬЩА) І ТІЛГУЛЬСЬКИЙ ЛИМАН (УКРАЇНА)	37
Рековец Л.И., Присяжнюк В.А., Дема Л.П. ГЕОЛОГИЯ И ФАУНА МЕСТОНАХОЖДЕНИЯ ПИДГИРНЕ НА ЮГЕ УКРАИНЫ	41
Синьгубка В. ЗАКОНОМІРНІСТІ ЗМІНИ ЦЕНОЗУ ТУРОНСЬКИХ МОРСЬКИХ ОСТРАКОД	45

Стефанский В.Л., Стефанская Т.А., Сухов О.А. НОВЫЕ ДАННЫЕ ОБ ИСКОПАЕМОМ БИОТЕ ОПОКОВИДНЫХ ПЕСЧАНИКОВ СРЕДНЕГО ЭОЦЕНА с. ВЕРБЛЮЖКА (КИРОВОГРАДСКАЯ ОБЛАСТЬ, УКРАИНА) И УСЛОВИЯ ИХ ФОРМИРОВАНИЯ	48
Стефанский В.Л. НОВЫЕ ДАННЫЕ О ВОЗРАСТЕ И ГЕНЕЗИСЕ ОПОКОВИДНЫХ ПЕСЧАНИКОВ СРЕДНЕГО ЭОЦЕНА с. ВЕРБЛЮЖКА (КИРОВОГРАДСКАЯ ОБЛАСТЬ, УКРАИНА)	51
Тузяк Я.М. ІХНОФОСИЛІЇ ЯК ІНДИКАТОРИ СЕДИМЕНТАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА КРИТЕРІЇ ПРОВЕДЕННЯ ГЕОЛОГІЧНИХ (СТРАТИГРАФІЧНИХ) ГРАНИЦЬ	55
Шевченко Т.В. ОБ ОЛИГОЦЕН-МОИЦЕНОВИХ ОТЛОЖЕНИЯХ СЕВЕРОВОСТОЧНОЙ УКРАИНЫ	59

СЕКЦІЯ 2: ГЕОЛОГІЯ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Булат А.Ф., Круковський О.П., Лукінов В.В., Круковська В.В., Безручко К.А., Каргаполов А.А. МОДЕЛЮВАННЯ ГЕОМЕХАНІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГАЗОВИХ РОДОВИЩ	62
Вергельська Н.В., Скопиченко І.М. РОЛЬ ВУГЛЕВОДНЕВОЇ ФЛЮЇДИЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ВУГІЛЬНО- ВУГЛЕВОДНЕВИХ ФОРМАЦІЙ	65
Височанський І.В., Волосник Є.Є., Некрасов А.О., Купчинська М.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ЕКРАНУВАЛЬНІ ТА ПРОВІДНІ ВЛАСТИВОСТІ ТЕКТОНІЧНИХ ПОРУШЕНЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ФОРМУВАННЯМ ДИЗ'ЮНКТИВНО ЕКРАНОВАНИХ ПАСТОК ВУГЛЕВОДНІВ	68
Глонь В.А. ПРОГНОЗУВАННЯ НОВИХ ПОКЛАДІВ ВУГЛЕВОДНІВ В РАЙОНІ СРІБНЯНСЬКОЇ ДЕПРЕСІЇ ЗА СТАГД	71
Горванко Г.Д., Уграк Л.В., Волошин І.В. ОСОБЛИВОСТІ ГЕОХРОНОЛОГІЇ АНТРОПОГЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ЗАКАРПАТТЯ	73
Задорожний І.Б. НАФТОГАЗОПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ВИШНЯНСЬКОГО РОДОВИЩА БІЛЕЧЕ-ВОЛИЦЬКОЇ ЗОНИ ПЕРЕДКАРПАТСЬКОГО ПРОГИНУ	77
Зайцева Л.Б., Іванова А.В. УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ПАЛЕОГЕНОВЫХ УГЛЕЙ ДНЕПРО- ДОНЕЦКОЙ УГЛЕНОСНОЙ ПЛОЩАДИ (НА ПРИМЕРЕ РОМЕНСКОЙ СОЛЯНОКУПОЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ)	80
Ковальчук М.С., Крошко Ю.В. ЗОЛОТОНОСНІСТЬ СЕРЕДНЬОЕОЦЕНОВИХ КОНТИНЕНТАЛЬНИХ ФЛЮВІАЛЬНИХ ВІДКЛАДІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ УКРАЇНСЬКОГО ЩИТА	83

Куриленко В.С., Олейник Е.П. ФАЗОВЫЕ И ЭЛЕМЕНТНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ПРОДУКТОВ ГЕНЕРАЦИИ ИЗ ЗАХОРОНЕННОГО ОРГАНИЧЕСКОГО ВЕЩЕСТВА В ПРОЦЕССЕ КАТАГЕНЕЗА	86
Мацуй В.М., Науменко У.З. ПРОБЛЕМЫ ГЕОЛОГИИ ИСКОПАЕМЫХ СМОЛ УКРАИНЫ	89
Німець Д.К., Німець О.Д. ТЕРМОБАРИЧНІ УМОВИ СТЕПНОГО РОДОВИЩА	92
Расвський Я.О. ФАЦІЇ ПРОДУКТИВНОГО ГОРИЗОНТУ А-7 ² КОБЗІВСЬКОГО ГАЗОКОНДЕНСАТНОГО РОДОВИЩА (ГКР)	95
Рудий М.Г. БІЛЯЇВСЬКЕ РОДОВИЩЕ ВИСОКОСОРТНИХ ПЕРВИННИХ КАОЛІНІВ У ВІЛЬНЯНСЬКОМУ РАЙОНІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ УКРАЇНИ – УНІКАЛЬНА БАЗА КЕРАМІЧНОЇ СИРОВИНИ	97
Рудий М.Г. МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННА БАЗА ВИСОКОСОРТНИХ СКЛЯНИХ ТА ФОРМУВАЛЬНИХ ПІСКІВ НА ТЕРИТОРІЇ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	100
Сукач В.В., Ковальчук М.С., Вишневський О.А., Курило С.І. ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЇ ТА ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ЗОЛОТА З ЖОВТОВОДСЬКОГО РУДОПРОЯВУ (КРИВОРІЗЬКО-КРЕМЕНЧУЦЬКА СТРУКТУРА)	102
Фігура Л.А. РОЗСИПИ МОНАЦИТУ БАСЕЙНУ РІЧОК ГНИЛОП'ЯТЬ І ПОСТОЛОВА	105
Шибецька А. ОСНОВНІ ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ЦИФРОВИХ МОДЕЛЕЙ РОДОВИЩ НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ RETREL	107
Шоміна А.Д. АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЛІГНОСУЛЬФОНАТНИХ ІНГІБІРОВАНИХ БУРОВИХ РОЗЧИНІВ ДЛЯ ЯКІСНОЇ ІНТЕРПРИТАЦІЇ ГДС	110

СЕКЦІЯ 3: РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ

Aleksieienkova M. V., Siumar N. P. DEVELOPMENT FACTORS OF HYPERGENESIS PROCESSES OF THE LOWER PERMIAN SALT FORMATION (EVIDENCE FROM SLOVYANSK BRACHYANTICLINE)	114
Гоптарьова Н.В., Янков М.О. АКТИВІЗАЦІЯ ТЕКТОНІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ ВИДОБУТКУ ВУГЛЕВОДНІВ В МЕЖАХ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	116
Горяйнов С.В. КИНЕМАТИЧЕСКИЕ СООТНОШЕНИЯ НА ГРАНИЦАХ ЛИТОСФЕРНЫХ ПЛИТ	119
Демчишин М.Г., Кріль Т.В. ОХОРОНА ГЕОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА В БУФЕРНИХ ЗОНАХ ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ	122
Євдошук М.І., Бардін О.О., Бондар Г.М., Кришталь А.М. НОВІ ПОГЛЯДИ НА ФОРМУВАННЯ ВУГЛЕВОДНЕВИХ СИСТЕМ	124
Литвиненко Ю.О. МІКРОКЛІНІЗАЦІЯ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ МОКРОМОСКОВСЬКОГО ГРАНІТНОГО БАТОЛІТУ	127

Олійник О.П. ДИНАМІКА РОЗИТКУ СОЛЯНОКУПОЛЬНИХ СТРУКТУР ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ	130
Прилипка С.К. ВПЛИВ ЕНЕРГІЇ α , β , γ РОЗПАДІВ НА ВИЗНАЧЕННЯ ВІКУ ТЕРМОЛЮМІНЕСЦЕНТНИМ МЕТОДОМ	133
Капеліста І.М. РЕЗУЛЬТАТИ ГРАНУЛАМЕТРИЧНОГО ОПРОБУВАННЯ ДОННИХ ВІДКЛАДІВ ЛІВИХ ПРИТОКІВ ПОДІЛЬСЬКОЇ ЧАСТИНИ ДНІСТРА	136
Сокур Т.М. ПЕТРОГЕОХИМИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ АГРИЛЛИТОВ КАЛЮССКИХ СЛОЕВ ВЕНДА ПОДОЛИИ	139
Тунік О.В. ВТОРИННІ ЗМІНИ ПІСКОВИКІВ НИЖНОБГО КАРБОНУ ДІЛЯНОК ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ	142
Хоха Ю.В., Любчак О.В., Яковенко М.Б. ВПЛИВ КАТАГЕТИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ НА СПІВВІДНОШЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ГРУП БІТУМІВ АРГІЛІТІВ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	144

СЕКЦІЯ 4: ВИВЧЕННЯ, ОХОРОНА ТА ВИКОРИСТАННЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ

Беспалова Е.Н., Назаренко В.В. ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ЭКЗОГЕННЫХ ПРОЦЕССОВ РАЙОНА ГЕОЛОГИЧЕСКОГО ПАМЯТНИКА КАНЕВСКИЕ ДИСЛОКАЦИИ	148
Суярко В.Г., Сухов В.В., Чусько О.В. ІНЖЕНЕРНО-ГЕОЛОГІЧНІ СУФОЗІЙНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРИТОРІЇ СВЯТОГІРСЬКОГО МОНАСТИРЯ	151
Черников И.А., Матвеев А.В. ПАЛЕОНТОЛОГИЧЕСКИЙ ПАМЯТНИК ПРИРОДЫ – ГОРА ПИВИХА.	154

ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

10. Стратиграфическая схема фанерозойских образований Украины для геологических карт нового поколения: графические приложения. – Киев. – 1993.

**КРЕЙДОВІ ТА ПАЛЕОГЕНОВІ НАУТИЛІДИ У ФОНДАХ
ГЕОЛОГІЧНОГО МУЗЕЮ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Дернов В.С., Удовиченко М.І.
ЛНУ ім. Т.Г. Шевченка**

Анотація: Наведено результати вивчення залишків верхньокрейдових та палеогенових наутилід із зібрання Геологічного музею Луганського національного університету.

Ключові слова: Верхня крейда, палеоген, наутиліди, Донбас, музей
**CRETACEOUS AND PALAEOGENE NAUTILIDS FROM GEOLOGICAL
MUSEUM OF TARAS SHEVCHENKO LUGANSK NATIONAL
UNIVERSITY**

**Dernov V.S., Udovichenko M.I.
Taras Shevchenko Lugansk National University**

Summary: The results of the study of the Upper Cretaceous and Palaeogene Nautilids remains from the collection of the Geological Museum of the Lugansk National University are presented.

Keywords: Upper Cretaceous, Palaeogene, Nautilids, Donets Basin, museum

Завдяки зусиллям професора Павла Івановича Луцького в 1952 році на природничо-географічному факультеті Луганського державного педагогічного інституту (зараз Луганський національний університет) було створено геологічний музей. В 1974 році стараннями працівників кафедри фізичної географії під керівництвом професора Олега Петровича Фісуненка експозицію музею було значно розширено. Згодом, в 2012 році, співробітниками та студентами кафедри географії на чолі з Миколою Івановичем Удовиченком музей було реорганізовано. В процесі цих робіт було проведено дослідження наявних у фондах рештків наутилід верхньої крейди – палеогену.

Перші згадки про присутність залишків наутилоїдей у верхньокрейдових відкладах Донецького басейну містяться в роботах Л.І. Лутугіна, М.С. Шатського, А.Д. Архангельського, Б.Ф. Мефферта та ін. В 1951 році В.М. Шиманський визначив з кампанських відкладів Південного Донбасу *Strionutilus pondicherriensis* (Blanf.), який пізніше виділив в новий вид *Eutrephoceras donbassicum* Shim. [2], а з маастрихтських – *Eutrephoceras clementinus* (d'Orb.), *E. cf. subfleuriausianus* Arch. et Haime та *Strionutilus pondicherriensis* (Blanf.) [5]. В 1961 році в статті, присвяченій поширенню роду *Syrionutilus*, описано новий вид *S. paralibanoticus* Shim. з маастрихту

Луганська, який згодом було віднесено до роду *Cymatoceras* [5]. В 1969 році виходить стаття Шиманського з описом нового виду ринхолітів *Rhyncolite donetzensis* Shim. з маастрихту Донбасу [2].

В роботі [1], опублікованій в 1974 році, В.М. Шиманським описана наутилоїдея *Cymatoceras paralibonaticum* (Shim.), а також ринхоліт *Rhyncolite donetzensis* Shim. На фототаблицях атласу зображено наутилоїдей *Cymatoceras paralibonaticum* (Shim.), *?Pseudocenoceras* sp., *Eutrephoceras* sp. та вищезгаданий ринхоліт. В 1975 році опубліковано монографію В.М. Шиманського «Меловые наутилоидеи». В ній з верхньої крейди Донбасу описано наутиліди: *Eutrephoceras blanki* Shim. та *?Pseudocenoceras procerum* Shim. з кампану, *Eutrephoceras donbassicum* Shim. з кампан-маастрихту, *Eutrephoceras vastum* (Kner.), *?E. flammeum* (Ronch.), *Cymatoceras paralibonaticum* (Schim.) та *Hercoglossa* sp. з маастрихту [2]. Того ж року вийшла з друку об'ємна стаття В.М. Шиманського, присвячена роду *Hercoglossa* Conrad з описом *Hercoglossa* sp.1 з нижнього маастрихту Донбасу [2]. Цікаві відомості щодо палеоекології, тафономії та поширення наутилоїдей у верхньокрейдових відкладах Донецького басейну містяться в роботі О.В. Савчинської [2], яка була опублікована в 1982 році. В двох роботах В.М. Комаров описав з маастрихту Донбасу ринхоліт *Rhyncolites danicus* Shimansky et Alekseev, 1975 [2].

Вивченню палеогенових наутилоїдей Донбасу присвячена всього одна робота [3], в якій описано *Eutrephoceras* sp., *Aturoidea* sp., *Aturia* sp. з київського регіоярису верхнього еоцену та *Pseudocenoceras warsanofievie* Shimansky, P. sp. (здогадно палеоцен).

Із фондів Геологічного музею ЛНУ імені Тараса Шевченка нами вивчено 7 ядер черепашок крейдових та палеогенових наутилід.

1) Ядро черепашки наутилоїдеї *Eutrephoceras flammeum* (Ronchetti, 1947); без інвентаризаційного номеру. На зразку є надпис російською «О. Могила, 1962», який свідчить, що фосилія була знайдена в 1962 році на території Гострої Могили, розташованої в південно-східній частині Луганська. В даній місцевості відслонюються мергелі маастрихтського віку. Таким чином, ми можемо датувати залишки наутилоїдеї *Eutrephoceras flammeum* саме маастрихтським віком. Даний вид раніше вказувався з маастрихтських відкладів Донбасу [5]; він відомий також з кампан-маастрихту Криму, маастрихту Кавказу та Лівії.

2) Ядро великої черепашки верхньокрейдової наутиліди *Eutrephoceras* sp.; без інвентаризаційного номеру. Географічне положення місцезнаходження та стратиграфічний рівень не відомі.

3) Ядро черепашки верхньокрейдової наутилоїдеї *Cymatoceras* sp.; без інвентаризаційного номеру. Географічне положення місцезнаходження та стратиграфічний рівень не відомі. Рід *Cymatoceras* Hyatt, 1884 широко поширений у крейдових відкладах Європи, Азії, Австралії, Африки, Північної Америки; є згадки про знахідки представників роду у верхньоюрських відкладах Південної Америки та олігоцені Японії [5]. З маастрихту Донбасу В.М. Шиманський вказував вид *Cymatoceras*

paralibanoticum (Shim., 1961), голотип якого походить з території Луганська [5].

4) Два злегка деформованих фрагменти ядер великих (діаметр – близько 300 мм) черепашок верхньокрейдових наутилід *Eutrephoceras vastum* (Kner, 1850); без інвентаризаційного номеру. Географічне положення місцезнаходження та стратиграфічний рівень не відомі. Раніше даний вид вказувався В.М. Шиманським з маастрихту Донбасу; крім того, він відомий з «верхнього сенону» Західної Європи і Західної України, а також маастрихту Криму, Поволжя та Мангишлаку [5].

5) Ядро черепашки верхньокрейдової наутиліди *Pseudocenoceras procerum* Shimansky, 1975; інвентаризаційний номер – Ф0046. Географічне положення місцезнаходження та стратиграфічний рівень не відомі. Раніше вид *Pseudocenoceras* (?) *procerum* вказувався з кампан-маастрихту Донбасу [5]. Він відомий також з маастрихту чи данію Криму, маастрихту Мангишлаку [5].

6) Ядро досить великої черепашки палеогенової наутиліди *Deltoidonautilus* sp.; без інвентаризаційного номеру. Досить великі (до 0,3 м в діаметрі) ядра наутилід були зібрані П.І. Луцьким з рілля навколо лісосмуги на території Гострої Могили (Луганськ, недалеко від обласної клінічної лікарні). Фосилії походять з опоковидних порід верхньої частини київського регіоярису. Залишків наутилід було досить багато, проте у фондах геологічного музею зберігається лише одне ядро. Наші спроби відшукати місцезнаходження не принесли результатів – на території Гострої Могили не знайдено свіжої ріллі, а в розташованій поблизу Балці Луцького опоковидні породи верхів київського регіоярису не відслонюються. І.О. Коробков відзначає як характерний вид для київського регіоярису платформної України вид *Deltoidonautilus lamarcki* (Desh.) [4]. Рід *Deltoidonautilus* Spath, 1927 відомий з верхньої крейди – палеогену всіх материків, окрім Північної Америки та Антарктиди [5].

Враховуючи всі наявні дані, можемо відзначити, що залишки наутилід досить широко поширені у верхньокрейдових відкладах Донбасу. Комплекс наутилід київського регіоярису еоцену складається з родів *Eutrephoceras*, *Aturoidea*, *Aturia* та *Deltoidonautilus*.

Перелік використаної літератури

1. Атлас верхнемеловой фауны Донбасса. Ред. Крымгольц Г.Я. — М.: Недра, 1974. — 640 с.

2. Дернов В.С., Макаренко А.А. История исследования верхнемеловых наутилоидей Донбасса и задачи их дальнейшего изучения / В.С. Дернов, А.А. Макаренко // Стратотипические и опорные разрезы фанерозойских отложений Украины. Матеріали XXXVI сесії Палеонтологічного товариства НАН України, 2015. — С. 47 – 48.

3. Дернов В.С., Удовиченко М.І. Деякі палеогенові наутилоїдеї Донбасу та Криму / В.С. Дернов, М.І. Удовиченко // Палеонтологічний збірник. — у друці.

4. Коробков И.А. Моллюски / И.А. Коробков // Стратиграфия СССР. Палеогеновая система. — М.: Недра, 1975. — С. 425 – 428.

5. Шиманский В.Н. Меловые наутилоидеи / В.Н. Шиманский // М.: Наука, 1975. — 208 с.

ПРИМЕЖОВІ ВІДКЛАДИ ВЕРХНЬОГО ВІДДІЛУ ЮРСЬКОЇ ТА НИЖНЬОГО ВІДДІЛУ КРЕЙДОВОЇ СИСТЕМИ ГІРСЬКОГО КРИМУ

Доротяк Ю.Б.

ІГН НАН України

(проф. Іванік М.М.)

Анотація: Досліджені примежові відклади юри та крейди Гірського Криму. Встановлені особливості поширення форамініферових комплексів, простежено поступову їх зміну. За розрізами обґрунтовано межу між юрським та крейдовим відділом систем.

Ключові слова: верхньоярські, нижньокрейдіві відклади, форамініферові комплекси, Гірський Крим.

THE BOUNDARY SEDIMENTES of UPPER JURASSIC AND LOWER CRETACEOUS OF THE CRIMEA MOUNTAIN

Dorotyak Y.B.

Institute of Geological Sciences of the National Academy of Ukraine

(prof. Ivanik M.M.)

Summary: Sediments near boundary of the Upper Jurassic and Lower Cretaceous of the Mountain Crimea are studied. The gradual change of foraminiferal complexes is traced. As result of researchings the boundary between Jurassic and Cretaceous systems is established.

Keywords: Upper Jurassic, Lower Cretaceous sediments, foraminifers complexes, Mountain Crimea.

Питання про положення межі між юрською і крейдовою системами є одним з найбільш дискусійніших і актуальних в стратиграфії мезозою. Дослідженням даного питання займалися численні дослідники [1]. З метою вирішення цієї проблеми нами були досліджені примежові розрізи Гірського Криму (Демерджі-Карабійська СФЗ - відслонення на г. Карабі-Яйла; Судацько-Феодосійська СФЗ - басейн р. Тонасу, Двоєкірна бухта, м. Св. Іллі, свердловини № 54 район смт Богатое, № 47 хр. Суук-Су), з яких визначений видовий склад форамініфер, виявлені особливості їх поширення, відмінності форамініферових комплексів і визначення межі юрської та крейдової систем [2-5].

Дослідивши і проаналізувавши форамініферові угруповання з примежових відкладів юри та крейди нами виділені види, які характеризують пізньотитонський вік, перехідні види (верхньотитонські), які продовжують своє існування в низах нижнього беріасу поодинокими екземплярами. Також в угрупованнях відзначається поява нових видів, як у верхньому титоні, так і